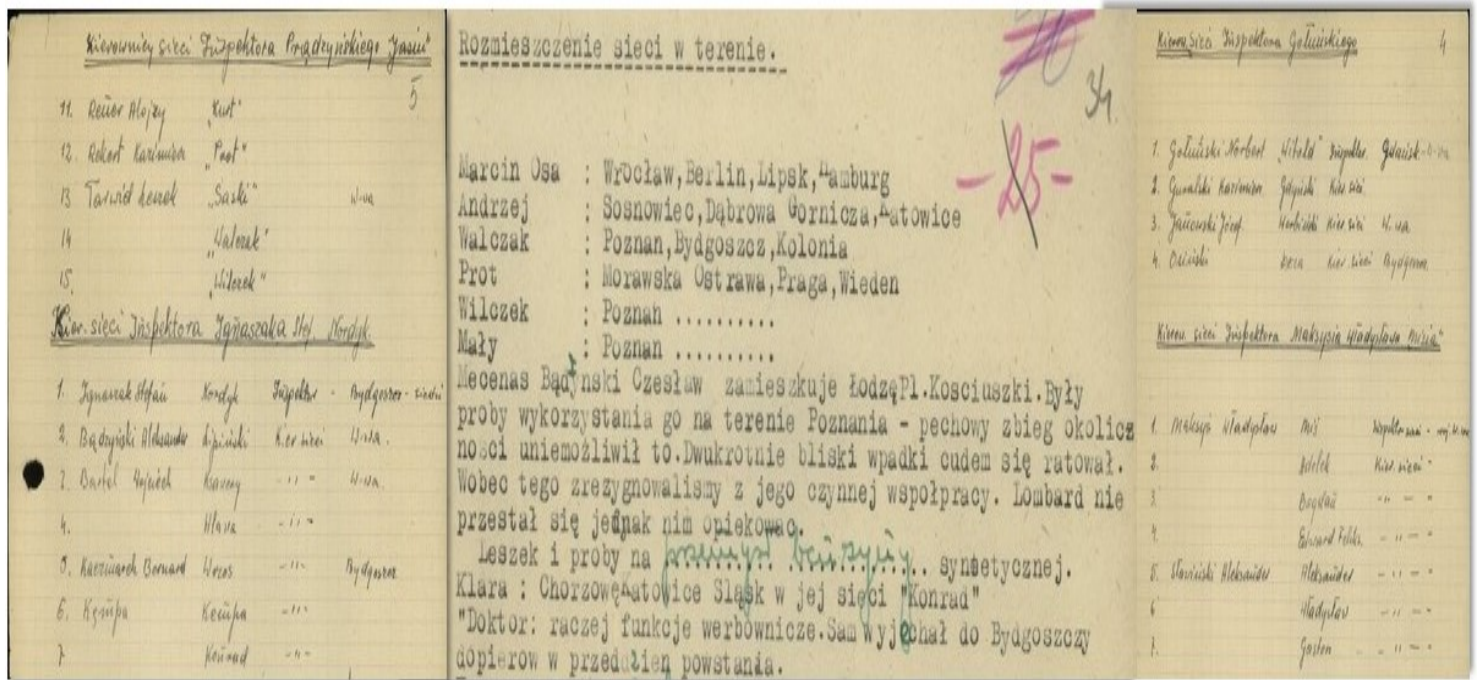

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/tajne-sluzby/90785,Wywiad-Sil-Zbrojnych-w-Kraju.html>

ARTYKUŁ

Wywiad Sił Zbrojnych w Kraju

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: AGNIESZKA KOSTRZEWA 31.03.2022

Wywiad ZWZ/AK dostarczał niezwykle cennych informacji brytyjskiej służbie wywiadowczej i przyczynił się do zwycięstwa aliantów w II wojnie światowej. Jego działalnością kierował Oddział II (Informacyjno-Wywiadowczy) Komendy Głównej Związku Walki Zbrojnej, przekształconego w lutym 1942 r. w Armię Krajową.

Wywiad funkcjonował w trzech zasadniczych pionach: wywiad ofensywny, kontrwywiad oraz Biuro Studiów. Wywiad ofensywny obejmował sieci wywiadowcze organizowane na okupowanych ziemiach polskich i na terenie Rzeszy Niemieckiej. Biuro Studiów zajmowało się analizą materiałów napływających z terenowych komórek wywiadu oraz sporządzało comiesięczne raporty, przekazywane następnie przez kurierów do Londynu. Kontrwywiad odpowiadał za bezpieczeństwo Komendy Głównej ZWZ-AK, lokali konspiracyjnych, pracowników i informatorów wywiadu, a także za pozyskiwanie informacji o sytuacji pod okupacją, m.in. dotyczących niemieckich władz okupacyjnych, agentów gestapo czy też działaczy komunistycznych.

-str. 2- 508
Dnia 12. listopada 1946 r.
302

POMORSKI WOJEW. URZĄD
BEZPIECZ. PUBLICZNEGO

L. cz. _____

• Komendant Andrzeja.

Ignacjew Stefan, zwanym kryptonimem Ignaszak Stefan, posługujący się w niemieckich aktach przez kryptonimem Ignaszak Stefan, Rofowicki i Lewal, w czasie aresztu pełnił funkcję szefa Kierownictwa Wywiadu Prasowego Biura Szeregowego w Bydgoszczy.

Technika / Ignaszak Stefan

Ignaszak Stefan - Ignacjew Stefan, z domu Szeregowski, urodz. 11.10.1904 r. w Iwanielewku (Północna Prusja), Polak, rzymskokatolik, wykształcenie średnie, byłym szefem Wydziału Wywiadu Prasowego w Bydgoszczy od roku 1941 do 1942 w szkole podchorążych w Świdnicy, w 1938 r. w Bydgoszczy, w 1939 r. w Warszawie, w 1940 r. w Berlinie, aktywny członek P.Z.P.

Ignacjew Stefan wykształcenie średnie, absolwent Szkoły Kadry w Bydgoszczy w czasie okupacji nastąpiła następująca historia: w październiku 1940 r. (według informacji z 1946 r.) w Bydgoszczy, w okresie aresztu w październiku 1940 r. w Bydgoszczy, w okresie aresztu w październiku 1940 r. w Bydgoszczy, w okresie aresztu w październiku 1940 r. w Bydgoszczy.

W 1938 r. w grudniu Ignaszak Stefan (pseudonim) i Józef Szeregowski udali się do Francji, gdzie w końcu czerwca 1938 r. przyjeżdża do Anglii. Do powstania Komendy Głównej AK przyczynił się do powstania Oddziału Wywiadu Prasowego w Warszawie, kierownikiem Oddziału Wywiadu Prasowego w Warszawie od marca 1941 r. do marca 1943 r. Przeniesiony do Włocławka w listopadzie 1943 r. do marca 1945 r. Wywiad w Włocławku (Kierownik Wydziału Wywiadu Prasowego).

1/ technika wywiadu:

- a/ wywiad wewnętrzny /wewnętrzny i wywiad zewnętrzny /Z.W./
- b/ historia wywiadu wewnętrznego
- c/ metody wywiadu, systemy, siły, organy i kadencje
- d/ zasady etyki
- e/ metody pracy wywiadowczej
- f/ przesłania, inspiracja
- g/ szkolenie

2/ mechanika i technika wywiadu:

- a/ sposoby detektowania kluczy
- b/ metody wywiadu i kampanie
- c/ metody pracy i organizacja
- d/ metody wywiadu, wywiad maszynowy, metody pracy i organizacja

3/ chemia:

- a/ ogólna wiedza o chemii
- b/ atomy i symbole, pierwiastki, właściwości, budowa atomu
- c/ trwały i krótkożyjący
- d/ reakcje chemiczne w gwieździe i w atmosferze ziemskiej.

-str. 4-

Fragm. raportu dotyczącego przeszkolenia w Glasgow Stefana Ignaszaka, cichociemnego, inspektora „Lombardu”. Z zasobu IPN

Kirowniczy siatki Inspektora Przemysłowego Związku
5

11. Rostko Alojzy „Rost”
12. Robert Kaczmarek „Past”
13. Tarnowski Jan „Saska”
14. „Nabok”
15. „Kolek”

Kirow. siatki Inspektora Wydziału Spółdzielczego
1. Ignacek Stefan Kordyk Zagłoby - Bydgoszcz - wzdzi
2. Badajski Aleksander Łękański K. E. S. S. - Włocławek
3. Cwiakły Józef Kocany - - - Włocławek
4. Hława - - -
5. Kaszubski Bernard Hława - - - Bydgoszcz
6. Książka Kocany - - -
7. Kornd - - -
8. Kornd - - -
9. Kornd - - -
10. Kornd - - -
11. Kornd - - -
12. Kornd - - -
13. Kornd - - -
14. Kornd - - -
15. Kornd - - -
16. Kornd - - -
17. Kornd - - -
18. Kornd - - -
19. Kornd - - -
20. Kornd - - -

Fragment wykazów imiennych pracowników „Lombardu”. Z zasobu IPN

50
let

Arkusz kronikarski

„Dziennik” Nr. _____ Nazwisko Makowicka - Genia _____ Arkusz kronikarski Nr. _____
Imię Zofia _____ Słowo. Nr. _____
Wzrost 165 cm

Punkt	Data	Dotyczy i wydarzenia	Nr. N. spraw	Zada informacyjno-odpowiedzi
03-2111-11	1970-11-11	Wzrost 165 cm. ...	88-146/43	"Kochany"
18-01-42	1970-01-18	Wzrost 165 cm. ...		
02-11-42	1970-11-02	Wzrost 165 cm. ...		

Wzrost 165 cm

Arkusz informacyjny dotyczący łączniczki „Lombardu” Zofii Makowieckiej ps. Genia. Z zasobu IPN

„Lombard”

Jedną z komórek wywiadu ofensywnego była ekspozytura o kryptonimie „741”, która po aresztowaniu w 1941 r. jej szefa, kpt. Stanisława Olechnowicza, została odtworzona pod kryptonimem „Lombard”. Obowiązki szefa ekspozytury objął wówczas kpt. Edward Jetter.

Ekspozytura dysponowała wieloma sieciami wywiadowczymi na terenie Rzeszy Niemieckiej i terenach wcielonych do Rzeszy, głównie na Pomorzu i w Wielkopolsce. Ich zadaniem było pozyskiwanie informacji o przemyśle zbrojeniowym i stoczniowym Rzeszy oraz sile i ruchach wojsk niemieckich na zapleczu frontu wschodniego.

W ramach ekspozytury „Lombard” działał Wydział Materiałów Wywiadowczych oraz Wydział Ogólny, mający zadania o charakterze kontrwywiadowczym. „Lombard” posiadał też własne Biuro Studiów, które mieściło się w Warszawie przy ul. Tłomackie 3. Zadaniem tej komórki było pobieranie rozkazów i poleceń z Oddziału II Komendy Głównej AK oraz opracowywanie materiałów wywiadowczych. Ponadto „Lombard” posiadał inne mieszkania służące do spotkań i wymiany informacji, nie tylko w Warszawie, ale również w innych miastach, w których prowadzono działalność wywiadowczą. Nie były to stałe lokale. Ze względów konspiracyjnych likwidowano je i zmieniano na inne.

W skład Wydziału Wywiadowczego wchodziły inspektoraty, na czele których stali inspektorzy tworzący i prowadzący lokalne sieci wywiadowcze. Inspektorami sieci byli cichociemni, odpowiednio przeszkoleni w Wielkiej Brytanii i przetrzuceni drogą powietrzną do kraju.

Ekspozytura dysponowała wieloma sieciami wywiadowczymi na terenie Rzeszy Niemieckiej i terenach wcielonych do Rzeszy, głównie na Pomorzu i w Wielkopolsce. Ich zadaniem było pozyskiwanie informacji o przemyśle zbrojeniowym i stoczniowym Rzeszy oraz sile i ruchach wojsk niemieckich na zapleczu frontu wschodniego.

„Skrytka szpiegowska” w mieszkaniu na ul. Polnej w Warszawie, zawierająca dokumenty „Lombardu” z okresu II wojny światowej. Fot. z zasobu IPN

V-1/V-2

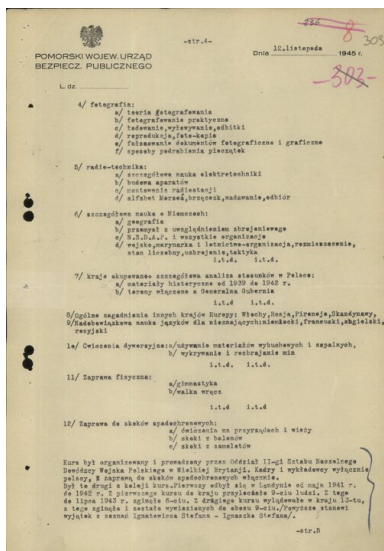
Do największych osiągnięć komórek wywiadowczych „Lombardu” należało wykrycie tajnego ośrodka badawczego nad bronią rakietową V-1 i V-2, który mieścił się w Peenemünde na wyspie Uznam. Pozyskiwaniem informacji na temat nowej broni kierował inspektor Stefan Ignaszak. Meldunki dotyczące prac nad nową bronią oraz plany ośrodka były przekazywane do Londynu i w rezultacie, w sierpniu 1943 r., Peenemünde zostało zbombardowane przez lotnictwo brytyjskie.

Do największych osiągnięć „Lombardu” należało wykrycie tajnego ośrodka badawczego nad bronią rakietową V-1 i V-2, w Peenemünde na wyspie Uznam. Pozyskiwaniem informacji na temat nowej broni kierował inspektor Stefan Ignaszak. Meldunki dotyczące prac nad tą bronią oraz plany ośrodka były przekazywane do Londynu

i w rezultacie, w sierpniu 1943 r.,
Peenemünde zostało zbombardowane przez
lotnictwo brytyjskie.

Bombardowanie spowodowało prace nad niemiecką bronią raketową, ale jej nie powstrzymało. Niemcy przenieśli poligon doświadczalny w okolice Blizny koło Mielca, w rejon, który pozostawał poza zasięgiem lotnictwa alianckiego. Wkrótce do Warszawy, a następnie do Londynu przekazane zostały informacje dotyczące kontynuowania prób z raketami V-2. Dzięki stałej obserwacji poligonu, udało się przechwycić części wystrzelonej rakiety. W lipcu 1944 r. przesłano drogą lotniczą do Londynu najważniejsze fragmenty rakiety i meldunek dotyczący tej broni (operacja Most III).

Pracę ekspozytury „Lombard” przerwał wybuch Powstania Warszawskiego. Wielu pracowników wywiadu uczestniczących w Powstaniu dostało się do niewoli niemieckiej i nie wróciło po wojnie do Polski. Tragiczne były również losy tych, którzy uniknęli niewoli i po wojnie podjęli pracę wywiadowczą przeciwko komunistom. W latach 1945-1946 większość z nich została aresztowana przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa.

**Fragment raportu dotyczącego
przeszkolenia w Glasgow Stefana
Ignaszaka, cichociemnego,
inspektora „Lombardu”. Z zasobu
IPN**

Pod lupą komunistycznej bezpieki

Działalność wywiadu Armii Krajowej była obiektem szczególnego zainteresowania komunistycznych organów bezpieczeństwa. W latach 1949-1959 Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego, a następnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prowadziło sprawę obiektową o kryptonimie „Lombard” dotyczącą rozpracowania byłych członków tej komórki wywiadowczej. Członkowie ekspozytury „Lombard” byli inwigilowani, rozpracowywani na podstawie doniesień tajnych współpracowników, a także wielokrotnie przesłuchiwani. W ramach tej sprawy zgromadzono 8 tomów akt zawierających informacje dotyczące powstania, struktury, obsady personalnej i działalności „Lombardu”.

Więcej interesujących materiałów na profilu Archiwum IPN

COFNIJ SIĘ